



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проекту Закону про державну реєстрацію геномної інформації людини (реєстр. № 4265 від 26 жовтня 2020 року)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні (протокол № 41 від 17.03.2021) проект Закону про державну реєстрацію геномної інформації людини (реєстр. № 4265 від 26 жовтня 2020 року), поданий народним депутатом України Бакумовим О.С. та іншими.

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту він розроблений з метою законодавчого врегулювання процесів створення і функціонування обліку геномної інформації людини в Україні та удосконалення роботи правоохоронних органів України із запобігання, виявлення, розкриття та розслідування злочинів проти життя, здоров'я, волі, статевої свободи та недоторканості особи, а також інших злочинів і правопорушень, розшуку безвісти зниклих осіб та ідентифікації невідомих осіб.

Відповідно до проекту Закону передбачається, зокрема, що:

- геномна інформація вноситься до бази даних, держателем якої є Міністерство внутрішніх справ України, а Адміністратором - Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр зазначеного Міністерства;

- обов'язковій державній реєстрації геномної інформації підлягають: особи, притягнені до кримінальної відповідальності за вчинення умисних злочинів проти життя, здоров'я, статевої свободи, статевої недоторканості особи, щодо яких обрано запобіжний захід; особи, які вчинили злочини проти життя, здоров'я, статевої свободи, статевої недоторканості особи, до яких за рішенням суду застосовані примусові заходи медичного характеру; особи, засуджені за вчинення умисних злочинів проти життя, здоров'я, статевої свободи, статевої недоторканості особи; особи, які засуджені та відбувають покарання у вигляді позбавлення волі або мають незняту чи непогашену судимість за вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів, а також усіх категорій злочинів проти статевої свободи і статевої недоторканості особи; установлена в біологічному матеріалі, вилученому під час проведення слідчих дій з місць вчинення кримінальних правопорушень, скоєних в умовах неочевидності, або отримана під час досудового розслідування та неідентифікована;

- право на використання геномної інформації мають керівники прокуратур, органів досудового розслідування, прокурори, слідчі, дізнавачі, уповноважені особи оперативних підрозділів, уповноважені особи Національного центрального бюро Інтерполу в Україні та органи іноземних держав у разі дотримання ними вимог, передбачених цим Законом.

На думку авторів прийняття Закону України «Про державну реєстрацію геномної інформації людини» дасть змогу забезпечити спрямування і координацію зусиль правоохоронних органів у сфері боротьби зі злочинністю та виконання ними соціальних функцій (розшуку безвісти зниклих осіб та встановлення осіб невпізнаних трупів), захисту прав і свободи людини, слугуватиме ефективним засобом профілактики злочинності.

Розглянувши законопроект в межах предметів відання, члени Комітету вважають за необхідне зауважити, що оскільки в проекті Закону мова іде про автоматизовану інформаційно-пошукову систему (далі АІПС) під якою слід розуміти автоматизовану систему формування та ведення бази даних геномної інформації людини (стаття 1 законопроекту), необхідно врегулювати вимоги до відповідної Бази даних та порядок зберігання даних в ній у відповідності до Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах». Відповідно до частини другої ст. 8 зазначеного Закону державні інформаційні ресурси або інформація з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом, повинні оброблятися в системі із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю. Підтвердження відповідності комплексної системи захисту інформації здійснюється за результатами державної експертизи, яка проводиться з урахуванням галузевих вимог та норм інформаційної безпеки у порядку, встановленому законодавством.

У своєму експертному висновку Міністерство цифрової трансформації України також зазначає про необхідність узгодження проекту з Законом України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», а також уніфікації термінології відповідно до ст. 1 Закону.

Також, відповідно до ч. ч. 6, 7 ст. 4 законопроекту «база даних є державною власністю, держателем якої є Міністерство внутрішніх справ України. Держатель має право доступу до відомостей, унесених до Бази даних, у повному обсязі. Адміністратором Бази даних є Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр Міністерства внутрішніх справ України». На думку членів Комітету формування в Міністерстві внутрішніх справ України Бази даних стосовно осіб, які добровільно вступають або призиваються на військову службу, військовослужбовців, співробітників –військовослужбовців Служби безпеки України в умовах гібридної війни має певні ризики, оскільки будь-яка система захисту, як показує практика, виявляє з часом свої вади, а, отже, не може гарантувати повного захисту інформації від помилок, вірусів, зловживань. Зазначені відомості можуть потрапити до розвідувальних підрозділів Росії та стати об'єктом злочинних посягань у першу чергу з боку представників спецслужб держави-агресора. Крім того, зазначена ініціатива фактично

унеможливиює проведення розвідувальних та спеціальних операцій за кордоном через ризики для їх учасників.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку до законопроекту висловлює низку зауважень до нього та зазначає, що окремі його положення не узгоджуються з Конституцією України.

Враховуючи викладене, за результатами обговорення, Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації **ухвалив**:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про державну реєстрацію геномної інформації людини (реєстр. № 4265 від 26 жовтня 2020 року), поданий народним депутатом України Бакумовим О.С. та іншими, повернути авторам законодавчої ініціативи на доопрацювання.
2. Направити висновок до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

Голова Комітету



М. КРЯЧКО